

En of ik fietsen kan!

Oirschot, Juni 1895

- 5 'Vader kijk, snel. Daar zijn ze!' Frans gebaarde wild naar zijn vader die voor de spiegel zijn zondagse stropdas knoopte. Vader wilde er vanmiddag deftig uit zien, want dit ging me een voorstelling worden! Wat nerveus trok hij de knoop strak, knipoogde naar zichzelf in de spiegel en liep toen haastig naar Frans. Die keek nog altijd met zijn neus tegen het raam gedrukt naar buiten.
- 10 'Ik zie de fietsen! Daar, op de aardappelkar van Witte de Wit. Alle twee! En een volk dat meeloopt, niet normaal gewoon! Iedereen komt kijken!' Opgewonden draaide Frans zich om. Vader grimlachte. 'Tja, iedereen wil bovenmeester Schipper op zijn snuit zien gaan met zo'n nieuwerwets ding. Of anders de dokter wel. Maar geloof me, die lol zal ik ze niet laten beleven.' Vader keek zelfverzekerd de kamer rond. Frans staarde hem bewonderend aan.
- 15 'Doe je wel voorzichtig, vader?' Moeder, die aan de keukentafel boontjes zat te randen, klonk bezorgd. 'Voor je het weet breek je je nek. En wat moeten we dan?'
'Och vrouw,' lachte vader. 'Het ergste wat kan gebeuren, is dat ik achter mijn school de sloot in rijd. Kijk straks maar eens door het raam, dan zwaai ik als ik langs fiets.' Hij sloeg Frans op z'n schouder. 'Kom zoon, laten we ons stalen ros eens gaan bekijken.'
- 20 Vader trok zijn colbert aan en liep naar de deur.
'Ik wil ook leren fietsen,' klonk het ineens vanachter een hoge berg aardappels op de hoek van de keukentafel. Een meisje van een jaar of dertien, met een felrood lint in het blonde haar gevlochten, keek over de stapel piepers naar vader.
'Duh, je bent een meisje,' proestte Frans meteen. 'Meisjes kunnen helemaal niet fietsen! Ik wed dat zelfs Durk het beter zou kunnen.' Frans zette een paar kromme passen terwijl hij heftig met zijn armen zwaaide. Zijn tong hing uit zijn mond, net als die van Durk, de dorpsdebiel die door een beenafwijking heel scheef liep.
'Rotjoch!' schreeuwde Hendrikje. Ze prikte met haar schilmesje in de richting van Frans.
'Alsof jij zo geniaal bent. Ik hoop dat je een gat in je kop valt en ondersteboven in de sloot belandt!'
- 30 'Afgelopen!' Vader pakte Frans bij zijn arm. 'Frans kan die fiets volgend jaar mooi gebruiken als hij naar de HBS gaat, in Eindhoven. Waarvoor zou jij moeten leren fietsen? Ik wil dat je voor je moeder zorgt, zeker nu de baby bijna komt. En gebruik dat mes nu maar om aardappels te schillen. We zullen straks wel honger hebben.'

2010

35 'Ik vind het niet eerlijk!' Met een woeste beweging ramde Hendrikje haar mesje in een dikke pieper en wrong hem knerpend rond. Altijd die klote-aardappels!

'Kom Frans,' gebaarde vader, terwijl hij zijn schouders ophaalde. 'Ik zie de dokter ook al aankomen. We gaan!'

Vader liep de deur uit. Frans volgde hem snel, maar kon het niet laten om nog even een raar
40 gezicht naar Hendrikje te trekken. In een reflex pakte ze een rotte aardappel en smeed hem naar zijn hoofd. Niet snel genoeg. Frans dook hoonlachend naar buiten en de pieper spatte met een doffe knal uit elkaar tegen de dichtslaande deur. Stukken grijze derrie vlogen door de keuken.

'Verdorie, leer je je nu eindelijk gedragen?' Moeder haalde uit en kletste Hendrikje tegen
45 haar hoofd. Hoofdschuddend keek ze haar oudste dochter aan. Waarom toch zo opstandig? Alsof ze die klap goed wilde maken, legde moeder haar hand op de arm van Hendrikje.

'Kindje toch. Dit zijn mannendingen, wat moet je nu op zo'n fiets? En dat met je rok. Het hele dorp zou er schande van spreken.'

Lekker belangrijk, dacht Hendrikje. Tranen sprongen in haar ogen.

50

Aletta fietste ook, dat had ze zelf gezien in een tijdschrift in de salon van de dokter.

*'Dat is Aletta Jacobs,' had de vrouw van de dokter verteld toen ze haar had zien kijken. 'De eerste vrouw die aan de universiteit heeft gestudeerd. Nu is ze dokter in Amsterdam en vecht ze voor de rechten van de vrouw. Aletta zegt dat vrouwen minstens zo slim zijn als
55 mannen en dus ook hetzelfde behandeld zouden moeten worden. Eerst werd ze hier enorm om uitgelachen, maar er zijn steeds meer vrouwen die het met haar eens zijn. Catharina van Tussenbroek bijvoorbeeld, ook arts en zo slim dat ze regelmatig ruzie maakt met professoren.'*

*'Ja,' lachte de dokter. 'En de meeste discussies wint ze. Een prachtmens. Klein, met een
60 brilletje, maar messcherp.'*

Zeker tien minuten had Hendrikje naar de foto van Aletta Jacobs gestaard. Dit waren nog eens vrouwen! Heel geleerd en ze deden precies wat ze zelf wilden. Aletta had op deze foto zelfs een soort broek aan. Stel je voor!

*Nee, dan zij. Koken, wassen en poetsen, dat was haar leven sinds ze vorig jaar de hoogste
65 klas van de lagere school had doorlopen. En straks ook nog luiers verschonen als moeders baby kwam. Oneerlijk was het. Zij hield van leren, had altijd de hoogste punten van de klas, maar mocht na de zesde niet verder, gewoon omdat ze een meisje was. Terwijl voor Frans, die net twaalf was en veel lagere cijfers op school haalde, al lang beslist was dat hij volgend jaar naar de HBS mocht. Op de fiets!*

2010

70

‘Goedemiddag!’ De keukendeur zwaaide open en een reusachtig dikke vrouw met een wit schort voor schommelde naar binnen. ‘Ik dacht, ik kom even naar de landingsbaan van de ooievaar kijken’.

De vrouw barstte in een bulderend gelach uit dat de borden op de schouw deed rinkelen. Kleine Basje kroop snel tussen moeders rokken. Met ontzag keek hij naar het nog zacht naschokkende vrouwmens dat de hele ruimte leek te vullen.

‘Vrouw Barendse, kom verder.’ Moeder glimlachte naar de baker. Ze stond voorzichtig van haar stoel op en ondersteunde daarbij haar uitstekende buik. ‘Laten we even naar de ‘goei’ kamer gaan, daar is het rustig’. Moeder keek veelbetekenend van vrouw Barendse naar Basje.

‘Hendrikje, let jij even op Basje en zet je straks vast alles op het vuur?’ Hendrikje knikte stuurs. Zodra moeder en de baker in de zondagse kamer waren verdwenen, schoof ze de aardappels aan de kant. Snel deed ze haar schort af en liep naar het kastje in de hoek.

‘Kijk Basje, Frans zijn treintje. Wil je daar mee spelen?’ Hendrikje hield een prachtig roodgeverfd treintje omhoog. Basjes ogen begonnen te glimmen. Van Frans mocht hij hier alleen maar van grote afstand naar kijken! Zo snel zijn kleine, kromme beentjes hem konden dragen rende hij naar zijn grote zus. Met het treintje in zijn handen, liet hij zich met een bons op de grond vallen.

‘Tjoeketjoeke tuut tuut!’ Mooi, dacht Hendrikje, dit houdt hem wel even bezig. Kan ik stiekem naar het fietsen kijken. Zachtjes, zodat moeder de deur niet zou horen, glipte Hendrikje via het halletje naar de school achter het huis. In de lange schoolgang bleef ze staan. In welk klaslokaal kon ze alles zien zonder te worden ontdekt? Natuurlijk, in de klas van haar vader, helemaal achteraan. Daar hingen ondergordijntjes, maar als je die een beetje verschoof ...

Hendrikje opende de deur van haar vaders klaslokaal en gleed tussen de schoolbanken door naar het achterste hoge raam. Voorzichtig klom ze op een schoolbank dicht bij het raam en trok zich op de vensterbank naast het grote terrarium met wandelende takken. Snel schoof Hendrikje het gordijntje iets opzij zodat ze het hele plein kon overzien.

Op het schoolplein was het druk. Overal stonden mensen, vooral tegen het hek en voor de ingang van de school. Bij de sloot van het kerkhof hing een grote groep jongens rond, duidelijk hopen dat een van de twee fietsers iets te laat zou remmen.

2010

- 105 De dokter had talent, zag Hendrikje. Hij slingerde nog behoorlijk, maar had al niemand meer nodig om hem vast te houden. Wel was hij kletsnat en liet al trappend een spoor waterdruppels na. Zou hij echt ... ? Hendrikje proestte bij de gedachte en boog zich iets verder naar voren om ook haar vader goed te zien. Die had zichtbaar meer moeite met leren fietsen. Twee stevige boerenknechten met een enorme grijns op hun gezicht hielden hem
- 110 rechtop en duwden hem vooruit. Elke keer als ze hem loslieten, riep de bovenmeester hard 'help' en stak hij direct zijn benen uit, zodat hij remmend op zijn zondagse schoenen snel weer stil stond. Steeds als de bovenmeester struikelend tot stilstand kwam joelden de schoolkinderen. Die meester!
- 115 Ineens hoorde Hendrikje schuin achter haar iets bewegen. Met een ruk draaide ze zich om. In haar ooghoeken zag ze een jongen, maar voor ze hem goed kon zien, verloor ze haar evenwicht.
- 'Whoow!' Met een doffe klap viel ze van de vensterbank.
- 'Wat doe jij nou?' Een lange jongen met viezige, versleten kleren en een strak verband om
- 120 zijn hoofd keek haar lachend aan.
- Haastig krabbelde Hendrikje op. 'Ik schrik me de tering, idioot! Wat doe jij hier in het donker?' Hendrikje ging vlak voor de jongen staan en zette haar handen in haar zij. 'Nou? En waarom zei je niets toen ik daarnet binnenkwam?'
- 'Tja.' De jongen krabde wat aan zijn groezelige verband. 'Ik moest van je vader tien
- 125 verschrikkelijke wiskundesommen oplossen en wilde pas gaan kijken als ze af waren. Dus ik kon natuurlijk niet halverwege al iets zeggen, snap je?'
- Hendrikje schoot in de lach. Marinus was een rare!
- Ze kende hem wel, hij zat vroeger een klas hoger en was razend slim. Zijn vader was een kleine varkensboer die nog geen cent had om zijn kont mee te krabben. Marinus moest dus
- 130 na de lagere school aan het werk, maar de pastoor vond dat zonde en had geld ingezameld om de jongen door te laten leren. Daarom stoomde de bovenmeester Marinus sinds kort na schooltijd klaar voor het gymnasium in de stad.
- 'Het doet wel zeer!' Hendrikje boog zich en keek naar haar knie. 'Er zit een grote rode schram op.'
- 135 'Doekje nodig?' Marinus toverde uit zijn broekzak een smoezelige lap tevoorschijn. 'Pak maar, hij is nog niet gebruikt.'
- 'Hoeft niet.' Hendrikje wuifde de gore lap weg. 'Is je kletskop bijna beter? Het is wel een enorm verband dat de dokter erom heeft gerold, niet?'

2010

Alle kinderen wisten dat Marinus aan *favus* leed, een besmettelijke huidziekte waar je hoofd
140 kaal en bobbelig van werd. ‘Kletskep’ noemden ze hem daarom, naar het koekje.

‘Het mag er bijna af.’ Marinus grijnsde breed. ‘Eindelijk! En dan maar hopen dat het wegblijft,
anders lachen ze me in de stad straks allemaal uit.’

‘Ik wil ook fietsen,’ zei Hendrikje toen ze allebei op de vensterbank zaten. ‘Zo moeilijk kan het
145 toch niet zijn?’

‘Dat zou je niet zeggen als je naar je vader kijkt!’ Marinus grinnikte.

Juist op dat moment reed de bovenmeester in op een groepje schoolmeisjes die luid
giebelend alle kanten op stoven en knalde tegen het groene schoolhek.

‘Ik ga het zeker proberen.’ Hendrikje fronste nadenkend haar wenkbrauwen. ‘Op het kerkhof
150 is plek zat. Als ik ... Als de fiets eenmaal ... Dat is een idee!’ Hendrikje keerde zich met een
ruk om naar Marinus. ‘Op het kerkhof hebben we de ruimte. ’s Avonds geeft mijn vader les
aan de avondschool. Als we de fiets achter school over het bruggetje krijgen, dan kunnen we
onze gang gaan!’

Marinus keek Hendrikje vragend aan. ‘We? Dacht je echt dat ik ...?’

155 ‘Tuurlijk.’ Hendrikje prikte hem met haar vinger in zijn arm. ‘Iemand moet me toch aanduwen
en alleen krijg ik die fiets nooit over het slootplankje!’

‘Oké,’ zei Marinus nadenkend. ‘Morgen zou ik kunnen, en overmorgen. Maar dan wil ik er
ook een keer op.’

160

Donderdagavond, half zeven. Het stuur van een fiets gleed langs de hoge ramen van de
school. Een boerenzoon die de agrarische avondschool van meester Schipper volgde, keek
165 verbaasd op en porde grinnikend z’n buurman wakker. Maar niemand vond het nodig de
meester te waarschuwen dat zijn nieuwe fiets er helemaal alleen vandoor leek te gaan. Dit
moest een geweldige grap zijn en geweldige grappen, die verstierde je niet.

Marinus en Hendrikje, die de fiets duwden, kropen op hun knieën voorbij de school. De fiets
konden ze niet zo laag houden dat het stuur onzichtbaar bleef achter vaders
ondergordijntjes, maar ze hadden besloten het beste er maar van te hopen.

170 Voorbij de school richtten ze zich op en duwden de fiets over het plankje dat het schoolplein
verbond met het kerkhof. Daar waren ze veilig. Rondom het kerkhof groeide een hoge
beukenhaag en ’s avonds kwam er nooit iemand. Het middenpad dat het kerkhof in tweeën
deelde, leende zich uitstekend als ‘fietspad’, zo had Marinus geopperd.

2010

175 'Op hoop van zegen.' Hendrikje greep met haar ene hand het stuur vast en trok met haar andere hand haar rok wat op. Wankelend stapte ze met haar rechtervoet over de stang. Marinus, die zag hoe onhandig het ging, plaatste het achterwiel tussen zijn benen zodat de fiets redelijk stabiel stond en Hendrikje op het hoge zadel kon gaan zitten.

'Klaar?' vroeg hij.

'Eh,' lachte Hendrikje zenuwachtig, 'je houdt het zadel toch wel goed vast, hè?'

180 'Ik doe mijn best', hijgde Marinus. 'Maar je bent wel zwaar zo.'

Hendrikje keek boos naar achteren. 'Nou hop dan, duwen.' Met haar tenen drukte ze het rechterpedaal stevig naar beneden, zoals ze ook de dokter had zien doen. De fiets schoot vooruit. Het stuur wiebelde vervaarlijk, maar het lukte. Ze fietste!

'Marinus, hou je wel het zadel vast?'

185 Marinus gaf geen antwoord. De fiets meerderde vaart en begon steeds harder te slingeren.

'Marinus, help!' In paniek keek Hendrikje om. Direct wist ze dat omkijken met een stuur in je handen niet slim was. De fiets draaide met haar hoofd mee en baf, daar ging ze tegen de grond. Beduusd lag Hendrikje tussen de graven. Het voorwiel van de fiets stond omhoog en draaide zachtjes rond.

190

'Gaat ie?' Marinus kwam aangehold. Bezorgd boog hij zich over de fiets. Er zat een forse kras op de lak.

'Ik zal het leren!' Hendrikje nam de fiets weer over van Marinus. 'En nu hou je me wel goed vast,' zei ze, terwijl ze haar been met moeite over de stang tilde. Lastig, zo'n stang. Dat past
195 toch niet met rokken aan!

Deze keer ging het fietsen al een stuk beter. Marinus hield het zadel stevig vast en holde met haar mee. Tot hij struikelde over een boomstronk en Hendrikje zelf haar evenwicht moest bewaren. Ze voelde zich direct verstijven. Hard kneep ze in het stuur. Haar knokkels werden er wit van. Het lukt, dacht ze, ik fiets. En boem, daar lag ze weer.

200 Toch viel het Hendrikje niet tegen. Haar vader had de hele middag geploeterd voor hij een beetje vooruit kwam zonder direct in het slotje te duiken en haar broer was na drie keer vallen huilend afgedropen. Zij wist zich al na twee keer behoorlijk staande te houden!

Die vrijdag, en ook de week erop, oefende Hendrikje met de hulp van Marinus. Het ging zo
205 leuk dat ze zich ook op woensdagmiddag op het kerkhof waagden. Omdat Hendrikje zichzelf al heel aardig kon redden, spraken ze af dat Marinus bij de poort zou gaan staan en een signaal zou geven als er onraad was.

2010

Voorzichtig reed Hendrikje op het pad naar de kerk. Daar aan het einde, waar oom Walter lag, moest ze kiezen. Links of rechts. Links, besloot Hendrikje en verdorie, ze stuurde zo de bocht om. Even later was ze al toe aan haar tweede rondje toen ze Marinus overdreven hard hoorde niezen. Gevaar! Hendrikje meerderde vaart om achterop het kerkhof te komen, maar maakte de bocht te krap. Haar voorwiel schampte de steen van oudtante Mietje en met een hoop kabaal kletterde de fiets tegen een grafsteen. Hendrikje vloog door de lucht en belandde tussen de verse rozen op het graf van oma.

210 'Sorry, oma,' fluisterde ze, 'dit ging niet helemaal goed.'

Ze verborg zich snel achter de grafsteen die ze twee keer per jaar met moeder schoonkrabde. Mocht wel weer eens, zag Hendrikje. 'Morgen zal ik het doen, oma,' beloofde ze. 'Als ik nu maar niet ontdekt word.'

215 'Wat hoorde ik nou?' Een hoge stem klonk aan de voorkant van de kerk. Sjaantje! Oh nee, de roddeltante van het dorp. Die wilde van alles het fijne weten. Als die haar maar niet zag! De dochter van de bovenmeester op de fiets van haar vader op het kerkhof. Haar moeder zou zich doodschamen. Hendrikje dook nog verder weg achter oma's steen.

'Niets,' hoorde Hendrikje Marinus liegen. 'Ik denk dat het een paar losgebroken varkens zijn. Ik probeer ze te vangen, maar het is nog niet gelukt! Kom knor!' Marinus maakte overdreven knorgeluiden om de zogenaamd ontsnapte varkens te lokken.

220 Goede smoes, dacht Hendrikje. De omheining van het erf van Marinus vader was zo zwak dat om de haverklap zijn varkens door het dorp zwierven.

'Oh bah,' mopperde Sjaantje, 'daar moet ik niets van hebben. Nou ja, dan geef ik mijn man morgen wel water.'

225 Pfoe, gered! Misschien toch niet zo'n goed idee, woensdagmiddag. Kreunend kwam Hendrikje overeind.

'Auwwww.' Ze wreef over haar voorhoofd. Oma voelde nu een stuk harder dan vroeger, dat was zeker.

230 'Hendrikje?' Marinus kwam aangerend, zijn witte verbandhoofd zwiepte op en neer. 'Oh, je bloedt!'

240 Twee weken later. Moeder lag in de bedstee. Hendrikje stond bij het fornuis en plukte de verse kip die ze 's morgens gekocht had.

'Hendrikje.' Moeders stem was zacht, maar sneed door merg en been. 'Ik hou het niet meer, het doet zo'n pijn.' Hendrikje gooide de halfkale kip in de gootsteen en rende naar het

2010

zijkamertje. Met een verkramppt gezicht en haar handen om haar buik geklemd, keek moeder haar aan. Hendrikje schrok.

245 'Frans, ren snel naar vrouw Barendse en zeg dat ze *moet* komen. Zeg maar dat de ooievaar komt!'

Frans sprintte weg, maar Basje stak nieuwsgierig zijn hoofd om de hoek. Hij zat al weken te wachten op die ooievaar en dacht dat het misschien wel de vogel zou zijn bij Witte de Wit op de paal zat.

250 'Niet nu, Basje.' Hendrikje duwde hem het zijkamertje weer uit. Over zijn schouder keek Basje met grote ogen naar zijn moeder die hard kreunde. Had die vogel haar soms gepikt? Hendrikje depte moeders voorhoofd. 'Vrouw Barendse komt zo. Zal ik iemand naar vader laten uitkijken?'

Vader was met de burgemeester naar de stad. Iets doen voor de gemeente, maar hoopte voor het eten thuis te zijn. Moeder gaf geen antwoord, maar kromp ineen bij de volgende wee.

255 Lekker is dat, dacht Hendrikje, dan is een ooievaar toch handiger.

Ze geloofde allang niet meer in ooievaars die kindjes brachten. Haar beste vriendin Trudi had haar een keer meegenomen naar de hooischaar achter hun boerderij.

260 *'Ssst, moet je stil zijn,' had ze gezegd. 'De meid is bezig met haar vriend. Ze maken kindjes.'* Met rode oortjes en zachtjes giechelend hadden beide meisjes gekeken naar de twee spierwitte billen van de knecht en het rode hoofd van de meid, totdat die hen hoorde en boos wegjoeg. *Sindsdien wist Hendrikje wat het betekende als haar moeder 's nachts kirde. Brrr, vies. Maar ze kreeg nu wel een broertje of zusje!*

270 'Mevrouw Schipper, de ooievaar gaat landen!' De buitendeur vloog open en vrouw Barendse stoomde door de keuken naar het zijkamertje. Kordaat voelde ze moeders voorhoofd en draaide zich direct om naar Hendrikje. 'Meidje, water koken en breng Basje naar de burenen.' Hendrikje haastte zich het kamertje uit, blij dat de baker er was.

'Hendrikje!' De stem van vrouw Barendse klonk alarmerend. Hendrikje duwde de kast dicht en rende met de doeken in haar hand naar het zijkamertje. De baker trok haar een hoekje in. 'Het gaat niet best,' fluisterde ze. 'Het kindje ligt verkeerd. De dokter moet komen, nu!'

275 Hendrikje voelde haar maag samenknijpen. Ze keek naar haar moeder. Die had een vuurrood, bezweet voorhoofd en klemde haar tanden op elkaar van pijn. Niet doodgaan, dacht Hendrikje, alsjeblieft!

2010

'Ik ren naar de dokter!' schreeuwde ze naar vrouw Barendse. Die had zich al weer over moeder gebogen.

280 Hendrikje vloog het zijkamertje uit. Ze rende de honderd meter naar het statige huis van de dokter en trok met kracht aan de bel.

'Iets rustiger mag ...'

De bode verstomde toen ze de paniek in de ogen van Hendrikje zag.

'De dokter,' hijgde Hendrikje, 'de dokter moet komen, mijn moeder, snel!'

285 'De dokter is naar Witte de Wit. Daar is een knecht tegen zijn hoofd geschopt door een paard.'

De Wit? Dat was zeker een halfuur lopen! Wat nu? Radeloos keek Hendrikje de bode aan.

'De fiets!' riep ze. Natuurlijk, dan was ze er zo!

'Kun jij fietsen dan?' vroeg de bode geïnteresseerd.

290 'En of ik fietsen kan!' riep Hendrikje. Ze draaide zich om en rende naar huis. Hendrikje gooide het schuurdeurtje open en trok vaders fiets naar buiten. Een, twee keer stappen en ze zwaaide haar been over het zadel. Drie tellen later racete ze luid bellend door het dorp. De mensen op straat keken geschrokken op.

'Aan de kant!' schreeuwde Hendrikje. 'Ik moet naar de dokter'.

295 Haar rok wapperde alle kanten op, maar het kon haar niet schelen.

Buiten adem stooft Hendrikje tien minuten later het erf op van De Wit. De mannen op de plaats keken verstoord op. Op de grond lag een jongen van amper veertien. Hendrikje remde, liet de fiets vallen en stormde op de dokter af. Hij greep haar bij de arm.

300 'Rustig Hendrikje, wat is er aan de hand?'

'Mijn moeder ..., het kind ligt niet goed,' stamelde ze.

De dokter draaide zich om naar De Wit. 'Naar binnen die jongen en plat leggen. Ik kom vanavond nog naar hem kijken.'

Hij rende naar zijn fiets, sprong erop en trapt snel weg. Hendrikje volgde zijn voorbeeld.

305 Binnen tweehonderd meter had ze de dokter ingehaald.

'Harder,' kreet ze en ze stooft hem voorbij. Toen ze omkeek zag ze de dokter er een schepje bovenop doen.

Vlak voor ze het dorp inreden, kwam van rechts een koets. De beide fietsers keken niet op of om, maar reden gehaast door.

310 'Wat krijgen we nou?' mompelde de burgemeester die de teugels behoorlijk moest inhalen om zijn koets tijdig stil te zetten.

2010

‘Dat is de dokter en ... Dat is Hendrikje. Er moet iets aan de hand zijn thuis, erachter aan!’
Meester Schipper, die naast de burgemeester op de bok zat, rukte de teugels uit diens
handen en tikte ermee op de paardenrug. Met een schok zette de koets zich weer in
315 beweging. De burgemeester schoot naar achteren en wist nog net zijn hoed vast te grijpen.
Meester Schipper joeg het paard op en al snel reden ze vlak achter de twee fietsers.
Hendrikje draaide als eerste de dorpsstraat in. Daar was het druk. Dat Hendrikje op zoek
was naar de dokter, was als een lopend vuurtje het dorp rondgegaan en iedereen wilde zien
hoe dat af zou lopen. Een meisje op een fiets en een moeder in nood. Als *dat* maar goed
320 kwam.

‘Aan de kant!’ schreeuwde Hendrikje.

Tring, tring, belde de dokter.

De mensen weken uiteen, precies ver genoeg om ook de veel bredere koets van de
burgemeester door te laten en renden vervolgens achter de stoet aan. Dit *moesten* ze zien!

325 Bij school trapte Hendrikje hard op de rem. Haar achterwiel gleed weg en bijna tuimelde ze
op de grond. Naast haar kwam ook de dokter hijgend en met een rood hoofd tot stilstand en
daar stopte ook de koets al. De dokter en vader renden het huis binnen. Hendrikje en de
burgemeester volgden. Buiten bleef het dorp staan.

330 ‘
Hendrikje had de burgemeester een borrel ingeschonken. De arme man zat helemaal te
trillen. De dokter en vader waren in het zijkamertje, samen met vrouw Barendse. Nu en dan
sprintte de baker naar het fornuis om meer warm water te halen. Het duurde lang.
Eindelijk kwam vader het kamertje uit. In zijn armen droeg hij een klein bundeltje. De
335 burgemeester stond op, maar vader liep hem straal voorbij, recht op Hendrikje af.
‘Het is een meisje,’ zei vader zacht, ‘en ze leeft dankzij jou, net als moeder.’ Hij legde het
bundeltje in Hendrikjes armen.

Trots dat haar vader dit zomaar deed, keek ze naar de kleine friemel.

‘We hebben nog geen naam, wil jij er een bedenken?’

340 ‘Catharina,’ fluisterde Hendrikje, ‘Catharina, de schrik van elke professor.’

Vader nam de baby weer over.

‘Kom, ik denk dat het dorp haar ook wil zien. Het is zo druk buiten.’

Toen Hendrikje de drempel over stapte, begon iedereen te juichen. Vader kwam naast haar
staan en hief het kindje in de lucht.’

345 ‘Dit is onze Catharina, geboren dankzij de fiets van Hendrikje!’

Hendrikje keek haar vader verwonderd aan. De fiets van Hendrikje? Meende hij dat nou?

2010

'Tja.' Vader lachte. 'Volgens mij ben jij de enige van de familie die er *echt* op kan fietsen.'